

THOMAS WIIBURG:

Skogsbrukets framtid

Propositionen om skogspolitiken markerar en framflyttning av positionerna mot planekonomi och upphävande av enskilt ägande, konstaterar sekreteraren vid Moderata Samlingspartiets riksdagskansli, Thomas Wiiburg. Minimiavverkningen har modifierats något jämfört med det tidigare förslaget men finns kvar liksom förslagen om obligatoriska skogsbrukskonton och gallringsskyldighet. För att uppnå högre intensitet i skogsskötseln och därmed möjliggöra ökad avverkning vore det bättre med färre restriktioner, minskad beskattning och möjlighet att använda erkända och rationella skogsbruksmetoder.

Efter mer än en månads rabalder om skogspolitiken har regeringen nu lagt fram förslag i form av proposition till riksdagen. Att inte se "skogen för bara träd" är ett lämpligt påstående för att beskriva regeringens ambitioner. I mer eller mindre vällovligt nit att öka avverkningarna, dvs få träden fällda, har man glömt bort skogen som helhet.

Bakgrunden till regeringens handlingsätt torde vara en kombination av en omtvistad virkesbrist och i valrörelsen givna löften om åtgärder att styra skogsbruket genom att med olika metoder tvinga skogsägare till ökade avverkningar.

I botten ligger en bedömning som delas av alla, politiker oavsett färg och ekonomer av facket, nämligen att skogsnäringen har en nyckelroll då det gäller att återställa balansen i vår ekonomi. Därmed är också målet i stort sett gemensamt för alla. Välskötta skogar och bra struktur i en modern skogsindustri, som klarar svåra konjunkturer och tjänar pengar i goda konjunkturer, önskar vi alla. När det gäller medlen att nå dit varierar däremot uppfattningarna starkt. Socialdemokraternas syn på dessa ting bottnar givetvis i deras uppfattning om hur samhället skall vara organiserat där de senaste skogsutspelen är en framflyttning av positionerna mot planekonomi och ett upphävande av enskilt personligt ägande.

Skogen som har en omloppstid på ca 100 år måste hanteras med detta faktum i minne. Det gäller givetvis också i lagstiftningshänseende. Skogsägarna – oavsett kategori – måste arbeta med långa planeringshorisonter, vilket också måste komma till uttryck i den ramlag-

stiftning som skogsvårdslagen utgör. Så är emellertid ej fallet nu. Lagstiftningen förändrar karaktär från att just vara ramlagstiftning till att bli en detaljlagstiftning och ändringstillfällen kommer tätare. Till en början, för ett par sekler sedan, med 75–100 års mellanrum, sedan med 50 års, för att gå ned till så kort tid som ca 20 år. Nuvarande regering tar dock priset. Man lägger olika förslag med veckors mellanrum. Men då var också måttet rågat. En sedan länge sällan skådad opinion tog snabbt fart. Skogsägarna rasade i sin förtvivlan och – kanske allra viktigast – lagrådet förklarade att regeringens förslag inte kunde ligga till grund för lagstiftning.

Regeringens första förslag

Vad var det då regeringen först föreslog i en lagrådsremiss. Jo, att alla enskilda skogsägare skulle avsätta medel till kommande skogsvård genom insättning på obligatoriska konton. Den nu gällande skogsvårdslagen räckte alltså inte för regeringen. Man helt enkelt dömde alla enskilda skogsägare på förhand. Fria sig kunde de sedan genom att bevisa att skogsvård utförts, och då få ta ut sina pengar. Gjordes inte detta, efter regeringens önskemål och regler, skulle pengarna kvarstå på kontona och, om de inte tillåtits att förbrukas inom en tioårsperiod, helt tillfalla staten. Vidare skulle minst 90 procent av vad skogsägarna hade rätt att avverka också avverkas. En tvångsavverkning således. Härtill kom förslag om obligatoriska skogsbruksplaner.

Trots allt vackert tal, inte minst från jordbruksministerns sida, om att ingen

skötsam skulle drabbas och att det var de passiva som nu milt skulle tvingas avverka, var konsekvenserna av förslaget lättgenomskådade. Om förslaget kommit till utförande hade steget inte varit långt till fullt ut genomförd planekonomi på skogens område. Den enskildes avvägningar om personlig ekonomi och konjunkturläget skulle inte längre spela någon roll. Här skulle avverkas – att fälla träd var viktigare än skogens bästa. Kritikerna pekade på ökad byråkrati och på att nu gällande skogsvårdslag tillgodoser kravet på ett långsiktigt uthålligt skogsbruk.

Nåväl, detta en månad gamla förslag är lagt åt sidan.

Propositionen och alternativ härtill

I det förslag som nu skall antas av riksdagen är avgiftsidén borta. Minimivverkningarna – tvångsavverkning – finns kvar om än något modifierade. Likaså förslaget om obligatoriska skogsbrukskonton och gallringsskyldighet utöver vad som stadgas i nu gällande lag.

Grundtanken med regleringstänkande syftande till planekonomi finns kvar. Det är bara takten man slår av något på.

I själva verket föreslår regeringen det man säger sig vilja undvika. Man säger sig vilja tvinga passiva skogsägare och låta de aktiva vara ifred och inte ha mer byråkrati. Åtgärderna får motsatt effekt i praktiken – även i det modifierade förslaget utan avgifter. Effekten blir också en försvagning av det enskilda ägandet. Detta är nog också avsikten. På alla sektorer för nu socialdemokraterna kampen mot enskilt ägande – incitament för en-

skilt ägande av fastigheter, egnahem, aktier och företag urholkas.

Självfallet finns det andra metoder att stimulera en högre intensitet i skogsskötseln och därmed möjliggöra ökade avverkningar när så behövs. Metoder som möjliggör att skogsbruket kan bedrivas långsiktigt och uthålligt. Genom färre restriktioner och möjlighet att använda erkända och rationella skogsbruksmetoder skulle mycket ny och i framtiden värdefull skog kunna anläggas. Genom minskad – inte ökad – beskattning skulle också skogsägarna få ekonomiska möj-

ligheter att både anlägga och avverka skogen.

Självfallet måste detta ske i överensstämmelse med skogsvårdslagen som kunde tillämpas mera strikt än vad som nu sker. Denna metod avvisar jordbruksministern och påstår att det då skulle behöva byggas upp en omfattande byråkrati, vilket han hävdar inte behövs med regeringens förslag. Av någon outgrundlig anledning – eller just därför att det inte urholkar det enskilda ägandet – vill inte regeringen gå den vägen.